

μικτά τὸ κάθε στοιχείο, μ' ἄλλα λόγια νὰ παραδοθῇς στὴν ἀκέρια τῇ δημοτικῇ, τὴν καθαρέβουσα τὴν ἀκέρια, στὸ βαθμὸ τουλάχιστο ποὺ χωρεῖ ἀκεριότητα ἢ καθαρέβουσα.

Τότες καὶ ἔρχεσαι καὶ ἀνακατέβεις τὰ δύο στοιχεῖα ὅπως σοὺ καπνίσῃ. Μικτὰ ὅμως δὲν

μπορεῖς, οὔτε σοὺ συμφέρει νὰ μάθῃς τὴ μιὰ γλώσσα καὶ τὴν ἄλλη.

Τώρα καταλάβαμε. Μιὰ γνώμη ἀτομικὴ ἀλλάζει ὁλοένα. Ἡ λογικὴ δὲν ἀλλάζει. Ἀπ' ὅπου καὶ ἂν τὸ πιάσῃς τὸ ζήτημα, θέλεις πάντα γραμματικὴ ποὺ νὰ στέχῃ, ποὺ νὰ εἶναι μιὰ.

Πάντα ἢ ὅλος
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΔΗΜΟΣΘ. ΒΟΥΤΥΡΑ

2

Ο ΑΠΟΚΛΗΡΟΣ

— Μὰ καὶ ἦρθελα νὰ σοὺ πῶ! εἶπε στὸν Ποίμν, παύοντας νὰ τριβεῖ τὰ χέρια του καὶ σουφρώνοντας τὰ φρύδια.

Ἐμμεῖς ἔτσι μιὰ στιγμὴ. Τὸνα χέρι του κρατοῦσε τῆλο σφιχτά.

— Καὶ τώρα, τῶρα στὸ νοῦ μου! ἔκανε. Ἄ, ναί, τὸ θυμήθηκα...

Τὰ χέρια του λυθῆκανε μαυτὸ κ' ἔκανε καὶ ριὰ κίνηση πρὸς τὰ ἐπάνω μὲ τὸνα :

— Ξέρεις τ' ἦθελα νὰ σοὺ πῶ; γιὰ καὶ ποὺ σκεπτόμουνα σήμερα, εἶπε. Μὰ μὲ νεύριασε, μὰ τὸ Θεό, μὲ νεύριασε! Ἐσένα μπορεῖ νὰ σοὺ φανῇ μικρό; μὰ τί θὰ πῇ κομικό; Λοιπὸν γιὰ ἄκουσε. Σκεπτόμουνα τὰ κορίτσια τοῦ λαοῦ, ποὺ ὁ ἀποκλεισμός τοὺς χαλάει τὸ σῶμα τους, τίς ἀφράτες σάρκες τους! Ἄ, τί νὰ σοὺ πῶ... Μόνο γι' αὐτὸ, γι' αὐτὸ μόνο ὁ ἀποκλεισμός εἶναι ἄτιμος!... Καὶ ξέρεις τ' εἶναι νὰ χαλοῦν καὶ τὰ σώματα... Ἐνα θεῖο πρᾶγμα, θεῖο ἔργο! Καὶ νὰ χαλοῦνται ἀπ' τὰ κεφάλια καὶ ἡλιθίων! Μὰ εἶναι τρομερό... Κι αὐτὸ μ' ἔκαναν νὰ τὸ σκεπτῶ καὶ κορίτσια, καὶ ἀφράτα κορίτσια τῆς γειτονιάς μου, ποὺ τὰδα ἀδυνατισμένα, χωρὶς ἐκεῖνο τὸ, ποὺ σ' ἔπιανε λιγούρα... Ἄ, εἶναι τρομερό! Γιατὶ πρέπει νὰ ξέρεις, καὶ πιστεῖν νὰ τὸ ξέρεις, μόνο τοῦ λαοῦ τὰ κορίτσια ἔχουν ὁραῖα σώματα! Οἱ ἄλλες...

Ὁ ἔρχομός τοῦ κρασιοῦ καὶ τοῦ μεζέ τοὺς διέκοψε.

Σιωπηλοὶ οἰκτῆκανε στὸ μεζέ καὶ στὸ κρασί.

— Ἄ, ἔκανε ὁ Νάσκα, ἀφοῦ ἤπιε, σωστὴ παρηγοριά ρίχνει τὸ ἄτιμο...

Καὶ ὕστερα :

— Τί σοῦ λέγα;.. Ἄ, τὸ θυμήθηκα. Ναί... Θὰ σοὺ κάνω ὅμως, μιὰ ἐρώτηση : Ἐχεις δεῖ γυνεὲς ἀριστοκρατίσες ;

— Ποὺ νὰ τίς δῶ;... τοῦ ἀπάντησε ὁ Ποίμν ἑξαφνιασμένος.

— Ἐγὼ ὅμως εἶδα! Τώρα, πῶς τίς εἶδα μικρός, αὐτὸ δὲν ἔχει νὰ κάνει, γιὰτὶ κ' ἔπειτα ὅ,τι εἶδα καὶ ξεῖδα δέ μοῦ χάλασε τὴν ἐντύπωση τὴν πρώτη... Τώρα ἐπὶ μπορεῖ νὰ πείς : Θὰ σοῦ τιγχαν καὶ ἄλλα ! Αὐτὰ δὲν τὰκούω γώ... Λοιπὸν, γιὰ ἄκουσε :

Ὅταν ἦμουν μικρός, ἓνα παιδάκι δηλαδὴ, τότε δά, ἢ μητέρα μου μ' ἔπαιρνε μαζί της στὰ μπάνια. Εἶμουν τότε σὲς εὐτυχίες μου! Ἄς τὰφῇσόντες αὐτὰ. Λοιπὸν κολυμποῦσα μαζί με τίς νυνεῖδες. Στὴ διπλὴν μ.α. καμπάνα ἐρχόντουσαν τρεῖς κορίτσια μεγάλα, ὁμορφὴ πάντες καὶ μετὰ αὐτὰ ἔρχοντο ἑξῆς. Ἐγὼ δὲ

κούσει νὰ λέει ἡ μάνα μου, πῶς ἦταν καὶ τὰ τρεῖς πολὺ πλούσια καὶ ἀπ' ἀριστοκρατικὸ σόε. Μῆσα στὸ λουτρό τίς ἔχανα, δὲν μπορούσα νὰ τίς ξεχωρίσω ἀπ' τίς ἄλλες γυναῖκες. Ἀλλὰ καὶ μοῦ φαινότουσαν ὁλες ἄσχημες μὲ τὰ πονκάμισα, τὰ σκοιφιά... Ἐτσι φοροῦσαν τότε, τώρα, καθὼς ἄκουσα, ντύνονται ὁλοῦς, ὅπως στὴ Φραγκιά. Ἐτσι μοῦπαν, δὲν τῶδα.

Μιὰ μέρα, ποὺ λές, ἡ μάνα μου εἶδε, ἢ τῆς φάνηκε, ὅτι δὲν εἶμουν τόσο καλὰ καὶ δὲ μᾶφῃσε νὰ κάνω λουτρό. Μὰ πῆρε ὅμως μαζί της καὶ μᾶφῃσε μόνον στὴν καμπάνα μὲ κουλούρια ζαχαρένια... Στάσου, γιὰτὶ αἰσθάνθηκα σάλια νὰ μοῦ τρέχουν! Κουλούρια καὶ τυρί... Ἄτιμε ἀποκλεισμέ... Ἄς προχωρήσω γιὰτὶ θὰ πάρω φόρα καὶ θὰ σοὺ πῶ ἄλλα. Λοιπὸν, ἔτσι γὰ ἀπ' ἐκεῖνα, γιὰ νὰ μὴν πῶ τὸνομά τους, καὶ περῶμενα νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ λουτρό ἡ μάνα μου. Ξαφνικὰ ἀκούω γέλια στὴ διπλὴν καμπάνα. Κατάλαβα πῶς ἀνέβαιναν οἱ τρεῖς ἀριστοκρατίσες, ὅπως τίς ἔλεγε ἡ μάνα μου. Ἄν καὶ μικρός, εἶχα τὸ διάλογο μέσα μου, κ' εὐθὺς σκέφτηκα νὰ τίς δῶ γυμνές, ποὺ θὰ πετοῦσαν τὰ βρεμμένα ρούχα. Τὰ ξύλα τῆς καμπάνας ἦταν ἀραιοθαλμένα, ἀλλ' εἶχαν καὶ καὶ τρύπες ἀπὸ ρόζους, πρώτης. Κόλλησα λοιπὸν τὸ μούτρο μου ἐκεῖ καὶ εἶδα. Μὰ καὶ τί δὲν εἶδα τότε! Τὶ σώματα ἦταν ὅμως ἐκεῖνα, τί χάλα... Φόρη... Σοὺ ὀρκίζομαι ὡς τίμιος Νάσκα, γιὰτὶ πρὸ πάντων εἶμαι τίμιος, πῶς ἦτανε σὰν καλικοποῦρες σωματῶν γυναικείων, σά, σά... ἄστα! Καὶ τὰ θυμᾶμαι σὰν νᾶταν τώρα.... Κ' ἔξω, ντυμένες, φαινότουσαν νᾶχουνε θεῖα σώματα. Τότε εἶδα, ποὺ λές, ἂν καὶ μικρός, εἶδα τὴ διαφορά μὲ τῆς δούλας μας τὸ σῶμα!...

— Μὰ πῶς τῶς δεῖ τὸ σῶμα τῆς δούλας σας, στὸ μπάνιο; τὸν ρώτησε ὁ Ποίμν χαμογελώντας.

— Μπα, ὄχι... Αὐτὴ δὲν πλενόταν. Τῶρα δεῖ, θὰ σοὺ πῶ πῶς. Πολλὲς φορὲς ἡ μάνα μου, ποὺ ἔβγαυε ἔξω, μᾶφῃσε μὲ τὴ δούλα νὰ μὲ προσέχει. Κι αὐτὴ, ἅμα μέναμε μόνον, πετοῦσε τὰ ρούχα της κ' ἔμενε ταῖσι, ὁλόγυμνη! καὶ μ' ὀρπαζε νὰ χορεύοι... Τὶ μαῖνα τὴν ἔπιανε! Κ' ἐγὼ χόρευα κρατώντας τὴν ἀπ' τίς πὺλ καλές καὶ στοργικὲς τῆς ὀφρες, χόρευα μαϊνικά. Καὶ θάφτανε σχεδὸν ἴσαμε τὸν ἀραλὸ της... Ἀπ' αὐτὰ ἔπεισε ὁ Νάσκα, σ' ἀναμνήσεις καλῶν ἡμερῶν ὕστερα στὰ τωρινά, στὴ φτώχεια καὶ στὴν κακομοιριά. Κατρακύλισε ἔπειτα, στὴν πολιτικὴ, στὰ ἐθνικά, ἔβρισε καὶ εἶπε καὶ γιὰ τὸ μέλλον τῆς Φιλῆς. Ἄ, ἡ φιλή μας εἶναι γιὰ νὰ ζήσει, νὰ ζήσει ἐνδοξῇ πάλι, μαῖνα, καὶ οὐτὰ τὰ σκεδύλῃα...

Τὸν ἀκούει χωρίς νά βγάξει μιλιά, νά λέει πιότα. Για μιὰ στιγμή τόνε ζήλεψε. Ὁ Νάσκας πιστεύει σ' αὐτά που λέγε, είχε τὴν ἰσθα του, πὺς σὺγχες του καὶ οὐδὲ σταθερά. Ἐνῷ αὐτός; Αὐτός δὲν πιστεύει σὲ τί-ποτα, τίποτα, ἢ καλλιτέρα σὲ πολλὰ καὶ σὲ κανένα...

Ὁ Νάσκας πήρε τὸ ποτήρι του καὶ χτύπησε τοῦ Ποίητη.

— "Ἐλα, ἄς τὸ ποῦμε κι αὐτό.

— Για, γιά, εἶπε ἀφίνοντας τὸ ποτήρι του στὸ τραπέζι, γιὰ τί μοῖρεθε στὸ νοῦ, τώρα ποῦπινα τὸ κρασί. Αὐ' εἶχὼν τὸν ἁγίον πατέρον! Ἀκούς, "Ἄλλος διά-οῖος στὴ μέση! Στάσου ὁμως, δὲ θέλω νά με παρα-ξηγήσεις, ἐδῶ Ποίητη! Ἐγὼ τὴ χριστιανικὴ θεοσεύα τὴ λατρεύω, τὴ χριστιανικὴ θεοσεύα ὁμως! Ἐπὶ τὴν μιὰ ὁραία θεοσεύα, λαμπρά... Καὶ γιατί λέω τώρα ἦταν; Γιατί ἀπ' τὴν ἡμέρα ποῦγινε χριστιανὸς ὁ πρῶτος Βασιλεὺς, πάει, βούλιαξε! Ἐπὶ πρῶτα - πρῶτα, κείνο τὸ ὁραίο, τὸ ἔσοχο: Ὁ ἔχων διὸ ἱμά-τια... Ἐπὶ δὲν εἶναι; Αὐτοὶ ἔχουνε χιλιάδες σεν-ταίρια καὶ τὰ τρώει ὁ σκόρος! Μὰ σὰν ν' ἀρκοῦνε αὐτοὶ, καὶ πολλὰ μάλιστα. Μὰ τί διύβολο γενήκανε, χαροπαλέμο; Καὶ τί διύβολο νά γίνω; Βαρέθηκα! Ἀ, νά, βρήκα! Θὰ διαβάσω λίγη ἐφημερίδα. Θέ-λεις νάκούσεις; Ὁχι; Καλὰ, διαβάσω μόνος καὶ φω-τίσομαι μόνος...

Πῆρε τὴν ἐφημερίδα ἀπὸ τὸ μεγάλο τραπέζι καὶ καθίστηκε στὴν ἀνάγκωση.

Στὸν Ποίητη μιὰ ἀπογοήτευση τοῖ ἦρθε ξαφνικά, καθὼς ζήτησε νά σκεφτεῖ κάτι γιὰ τὴ δουλειά του.

Τί θέλει καὶ μένει ἐδῶ καὶ ζητᾷ αὐτὴ τὴ ζωή; εἶ-πε· γιατί τὸ κάνει αὐτό; γιατί; Δὲν ἦσαν καλλιτέρα νάφεινε μακριά, πονάοντας ὅτι εἶχε, ὅτι τοῦχε ἀ-φῆσει ὁ πατέρας του, καὶ νά γίνει ἕνας ναύτης, νά γυρίσει τὸν κόσμο. Νά πίνει, νά τρώει, χωρίς νά σκε-πτεται, καὶ νά τρέχει, ὅταν θὰ θγαίνει ἐδῶ, στὶς γυ-ναῖκες τῶν πορνεῖων; Καὶ δὲ θὰ παραῖταν ἀπὸ τί-ποτα, οὔτε ἀπὸ τὰ μυστήρια τῆς ζωῆς, οὔτε ἀπὸ τὰ τόσα ἄλλα! Θὰ τοῦθνε μὲ τὸ πιότ καὶ τὴ ζωή, ποῦ ἔβανε! Καὶ μετὰ; Μετὰ θάφεινε ἀπ' τὸν κόσμο, ὅ-πως τόσοι καὶ τόσοι γερονταῖτες...

Τοῦ φάνηκε καὶ νῦθε κάποια γωνιά ξενικοῦ νεκρο-ταφείου, ποῦ θάβλινε τὸ πτώμα τοῦ γέρο ναύτη...

Κοίταξε τὸ Νάσκα. Ἐκολοιθοῦσε τὸ διάβασμα, κουνώντας κάποτε, νευρικά, τὸ κεφάλι. Οἱ φρονὲς τῶν διὸ συντρόφων, μὲς στὸ μαγαζι, δὲν ἀκούγονταν πιά.

Σκέψεις ἄλλες, κακίες, πάλι, ἦρθαν στὸ νοῦ του καὶ τὸν σκοτείνιασαν, ὅπως σὺννεφια μαῖον, ποῦ τὴ ἀφῆρει δυνατός ἀνεμος...

— Ἀς στὸ διάβολο καὶ σὺ! ἀκούσε τὸ Νάσκα νά λέει καὶ τὸν εἶδε νάτῆζει τὴν ἐφημερίδα, νά τὴν κά-νει ἕνα βόλο καὶ νά τὴν πετάει στὴν ἄλλη ἄκρη. Μω-ρὲ παιδί, τὴν πήρα νά σκοτώσει τὴν ὥρα μου, καὶ πῆ-γε νά με σκοτώσει... Αὐτὸν ἐκεῖ τὸ μεζὲ τί τὸν ἀφίνεις; Φέκός σου εἶναι! Δὲν τὸν παίρνεις νά καθά-ρίσει τὸ πιότ; Μὰ αὐτοὶ τὸ παρατάνανε...

Ὁ Ποίητης πήρε τὸ μεζὲ, ἐνῷ ὁ Νάσκας τραβοῦ-σε τὸ μουντάκι του.

— Πολὺ ἀργήσανε, εἶπε.

Κοίταξε τὸ αἰετο ποτήρι του καὶ τὸ πήρε καὶ τὸ σπράγγισε.

— Νά πάρει ὁ διάβολος, δὲ θάρθουν... ἔκανε, ἀ-φίνοντας τὸ ποτήρι δυνατὰ στὸ τραπέζι. Κι ἀπλωσε

ὕστερα τὸ χέρι του νά δεῖ ἂν τρέμει. Αὐτὸ σιγὰν ἔδανε.

— Για λέγε λοιπόν; τοῦ εἶπε ὁ Ποίητης.

— Τί νά πῶ λοιπόν; τοῦ ἀπάντησε αὐτός, κατεβά-ζοντας τὸ χέρι του. Νά, λοιπόν ἀνάτομα δὲν ἦρθαν... Καὶ διψῶ, διψῶ σὰν κολασμένος! Τώρα, θὰ πῆς, καὶ πότε δὲ διψῶ; Σ' αὐτὸ ἔχεις δίκιο. Ἐμεῖς, ἄς πῶ ἔ-μεῖς, ἔχουμε τὴν κατάρρα αὐτὴ, πάντα νά διψοῦμε... Καὶ μάλιστα, ὅπως τὸ λέει τὸ τραγοῦδι:

Δὲν εἶναι κρίμα νά διψῶ
κ' ἡ θρόση νᾶναι μπρὸς μου;

Σώπασε. Ἐμεινε μὲ σκυμμένο κεφάλι.

— "Α, νάτοι! ἔκανε ξαφνικά, ἔρχονται... Αὐτοὶ εἶναι. Τὸ δῆξιμο τοῦ Θανάση...

Ὁ Νάσκας δὲν εἶχε κάνει λάθος. Ἡ πόρτα ἀνοῖξε καὶ φάνηκε ὁ Θανάσης Σαμουῆλης καὶ πίσω του ὁ Μα-λίλας.

— Νάτοι! εἶπε ὁ Νάσκας, δεῖχνοντάς τους· εἶδες αὐτοὶ; Μὰ οἱ ἄλλοι, ρώτησε τὸ Σαμουῆλη.

— Ἀσε με, βρὲ ἀδερφέ... ἀπάντησε αὐτός καὶ προχώρησε πιάνοντας μιὰ καρέκλα, καὶ κάθισε.

Τὸ ἴδιο ἔκανε κι ὁ Μαλίλας.

— Μὰ γιατί δὲν εἰσαστε μαζί;

— Μαζὶ εἴμαστε, βρὲ ἀδερφέ, ἀλλά... σὺ κι αὐ-τός! τώρα θὰ βλαστημήσω! Νά, ἀφοῦ τρέξαμε καὶ τρέξαμε γιὰ νά βροῦμε κάτι, περάσαμε νά πάρουμε τὸ Σύρα ἀπ' τὴ δουλειά του. Ἀλλά μᾶς εἶπαν, πὼς δὲν εἶχε πατήσει κεῖ, διόλου σήμερα! Μόλις τάκουνε ὁ Στάθης πήρε δρόμο, γιὰ τὸ δωμάτιο τοῦ Σύρα. Τοῦ βάλθηκε καὶ καλὰ, ὅτι τοῦ συνέθηκε τίποτα κα-κό, νάρρώστησε... Ἰδέες τοῦ Στάθης! Ποιὸς ξέρει σὲ ποιά μισότρυβη θὰ ξημερώθηκε καὶ δὲ θὰ μπορού-σε νά σηκωθεί... Κ' ἔχει πάρει, βρὲ παιδιά, ὁ Στά-θης ἕνα μεζὲ πρῶτης! Δὲν τὸν λέω, γιὰ νά τὸν δῆτε ἄξαρνα... Ὡς τόσο, ἄς ποῦμε ἕνα...

Ὁ Νάσκας ἔτριψε τὰ χέρια του

— "Α, ὁραία... Μπράβο, Θανάση! εἶπε.

Ἡ μορφή του εἶχε γίνει λαμπερή, ἕνα μεγάλο χα-μόγελο τὴ φώτιζε.

Ὁ Θανάσης χτύπησε τὸ τραπέζι καὶ φώναξε δυνα-τὰ:

— "Ε, κουφάλογο, Ἀλέκο...

Ὑστερα στὸ Νάσκα:

— Ὁ Στάθης γέννησε θηριώ, ποῦ δὲ φάνηκες τὸ μεσημέρι!

— Ἐρχόμουνε, ἀλλ' ἐδῶ, νά ἡ ἀτυχία! Ἀρχισε νά λέει αὐτός, ἀλλὰ διακόπηκε ἀπ' τὸ ἐμπαισιμα τοῦ Ἀ-λέκου.

— Μισὴ δὲ καὶ μεζὲ ἀπ' ἐκεῖνα τὰ ψάρια τὰ πο-ταμίσια... Ποταμίσια!

— Θὰ σιάζουν τὰ πράματα, θὰ σιάζουν... εἶπε ὁ Νάσκας, τριβώντας τὰ χέρια του.

— Τί θὰ σιάζουν! Δὲ μᾶς ἀφίνεις καὶ σὺ μὲ τὸ θὶ σιάζουν... "Α μὰ τὸ Θεό, αὐτὸ πρέπει νά σοῦ τὸ πῶ, δὲ βαστῶ... Δὲν πᾶς, Ἀλέκο, τί κάθισαι; Ξέ-ρεις γιατί ἀργήσαμε τὸ περισσότερο... Πήγαμε νά βροῦμε ἕναν πατριώτη μας ποῦ τοῦχε δώσει ἡ μάνα τοῦ Στάθης κάτι...

— Τί;

— Ένα ψωμί!...
 — Ψωμί!... Έλα... Καὶ τὸν βοήκατε;
 — Τόχει ὁ Στάθης.
 — Ζήτω τὸ Σύμπαν! φώναξε ὁ Νάσκας, κ' ὅστε-
 ρα γυρίζοντας, δὴ καὶ καὶ στὸ κάθισμά του καὶ τρι-
 βώντας τὰ χέρια του γρήγορα:
 — Δὲ σὰς τόπα γὼ, ἔλεγε, πὼς θὰ σιάξουν τὰ προ-
 ματα; καὶ νὰ ποῦ σιάξουν...
 Ὁ Ποίμης ἔβαλε τὰ λεπτὰ τοῦ κρασιοῦ καὶ τοῦ
 μεζέ, ποῦνε βγάλει χωρὶς νὰ τὸν δοῦνε, πάνω ἀπὸ τρα-
 πέζι, καὶ σηκόδηκε.
 — Γιὰ ποῦ; τοῦ ἔκανε ὁ Νάσκας.
 — Θὰ πάω, ἔχω κάποια δουλειά...
 Δὲν τὸν διάσανε νὰ μείνει διόλου, ἔγινε μάλιστα μιὰ
 σιωπή, ποὺ τοῦ φάνηκε πὼς θέλανε νὰ φύγει.

Μιὰ μελαγχολία, μιὰ λύπη τὸν εἶχε κυλλώσει καὶ
 τὸν ἔκανε νὰ ζητήσει τὴν ἐρημιὰ τοῦ διαματίου του.

Καὶ βρεῖθηκε πάλι στὸ σκοτεινὸ καὶ σιωπηλὸ δωμάτιο.
 Ἀλλὰ τί μαγική εἶταν ἐκείνη τὴν ὥρα... Τὴ βρήκε
 τὴν μεγίστη ἀπὸ πόνου.

Καὶ ψηλά, ποὺ κοιτάξε, εἶδε ἕνα ἀστράκι μόνο νὰ
 λάμπει, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ, κεῖνη τὴ στιγμὴ χάθηκε, καὶ νῆ-
 σθηκε.

Τὰ εἴπη σκοτεινὰ, χωρὶς τὸ παραμυθὸ ὅπως τὰ
 περὶ σάστερα, καὶ κατὰλειπτα.

Ἄκουσε τὸ ἔθνος τὸν νάντηξί μετ' αὐτὸς σιωπῇ.
 Ἰσὺς δόξατος, σὴν σιωπῇ.

(Τὸ τέλος τοῦ βιβλίου)

Η ΕΛΕΝΙΩ

Στοῦ Λάζαρου τοῦ Χρυσικοῦ, μικροὶ σταυροὶ, μικρὲς καρδιές,
 δετὰ, μεντάγιες, βέρες,
 κορίτσια τ' ἀγοράζουν με νόμιμα γιὰ τὶς Κυριακές
 καὶ τὶς γιορτὲς ἡμέρες.

Δὲς τὴν Ἀνίκα, πέταλο με ρουμπινάκια καρφωτὰ,
 κρέμασε κόντα - πέτο
 τὸν εἶδαν στὴν παλάμη της τὸν καθαλόρη ὁμορφονιὸ
 καὶ θὰ τὸν πάρει ἐφέτο.

Κ' ἡ Πολυξένη τόβαλε τὸ δίβεργό της - τὸ ξερβί,
 κ' ἡ Ρούσου ἡ Ἀντιγόνη,
 σ' ἀλέγρα φέλλα πέρισε τὸ σταυρουδάκι, γιὰ τ' ἀντὶ
 τοῦ νοῦ ποὺ τὴν πεισιμῶνει.

Μὰ ἡ Ἐλενιὸ τὸ σκέπασμα τοῦ ρολογιοῦ τοῦ Σίγμα Τά,
 κρυμμένο πρέπει νᾶχει,
 φκισμένο ἀπὸ τὸ Λάζαρο, καρδοῦλα, γιὰ παρηγοριά,
 ποὺ θὰ βρεθεῖ μονάχη.

Κι ἂν κλαίει πὼς φεύγει ἐκεῖνος της μεθυστοῦ, θέλοντας καὶ μὴ,
 γιὰ τᾶχα καὶ τὰ ξένα,
 μὰ πλεὶς ποὺ χάση φεγγαριοῦ, νὰ στέργουν ἔτσι ἀπ' τὴν ἀρχή,
 διπλὰ τὰ μαντεμένα.

Στοῦ Λάζαρου τοῦ Χρυσικοῦ, μαλάματα, διαμαντικά,
 κ' ἡ Ἐλενιὸ ἀγοράζει,
 καὶ τὸν ἀγαπημένο της, τὴν πέτρα ποῦτε σὲ φωτιά,
 καὶ οὔτε σὲ τόρνο σπάξει.

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ